

DFFU Summit 2022

Analyse om studerendes ulovlige deling
af digitale studiebøger

v. Allan Bartroff & Ditte Rie Agerskov
RettighedsAlliancen

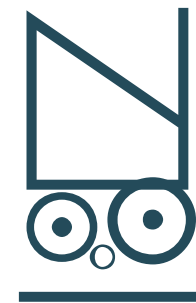
Hvem er RettighedsAlliancen?

Interesseorganisation (2015-)

Repræsenterer **100.000** rettighedshavere

Bredt på tværs af kreative brancher:

- Litteratur, film, musik, billeder, design, medier mv.

Vi beskytter rettigheder på internettet

Bekæmper det ulovlige marked (jura og håndhævelse)

Ændrer **adfærd og normer** (kommunikation og kampagner)

Sikrer **gode rammer** for beskyttelse og håndhævelse (politiske initiativer)

Studerendes anskaffelse af studiebøger

1. Om undersøgelsen

Resultaterne baserer sig på et solidt datagrundlag

748 besvarelser blandt studerende på videregående uddannelser, indsamlet via webpanel som et repræsentativt udsnit af de studerende på videregående uddannelser¹.

Besvarelserne er opdelt på tre uddannelsestyper og 5 universiteter så det er muligt at dykke dybere ned i hvor problematikken med ulovlige delinger af digitale studiebooks er størst.

Data er indsamlet i januar 2022 og er en gentagelse af undersøgelserne foretaget af Epinion for Rettighedsalliancen i 2020 og 2019.

Definitionen af digitale studieböger er afgørende for at kunne identificere ulovlig hhv. lovlign anskaffelse af digitale studieböger

”

Med studieböger menes **hele** böger, samt **hele** musikværker eller **hele** satser heraf på noder. Der tænkes ikke på enkelte kapitler fra en bog, kompendier, artikler, tidsskrifter, links til biblioteker eller lignende. Digitale studieböger kan være i form af pdf'er, e-böger, i-böger, noder i digitalt format o.lign.

Når du anskaffer dig digitale böger til studiebrug, hvordan foregår det så typisk? (der kan sættes flere kryds)

☐ Jeg køber dem på Den Blå Avis, Gul&Gratis eller lignende	Ulovlign anskaffelse
☐ Jeg får eller køber dem via Facebook, Dropbox, Google Drive eller lignende	Ulovlign anskaffelse
☐ Jeg får eller køber dem af en fra studiet	Ulovlign anskaffelse
☒ Jeg køber dem i en boghandel på internettet	Lovlign anskaffelse
☒ Jeg låner dem online fra biblioteket	Lovlign anskaffelse
☒ Jeg får dem direkte fra Nota via mit personlige medlemskab	Lovlign anskaffelse
☐ Jeg finder dem på intranettet på mit studie	Ukendt anskaffelse
☐ Andet	Ukendt anskaffelse
☐ Ved ikke	Ukendt anskaffelse
☐ Husker ikke/Ønsker ikke at oplyse	Ukendt anskaffelse

2. Gennemgang af resultater

2.1 Brug af digitale studieböger

Fire ud af fem studerende er brugere af digitale studiebooks

80%

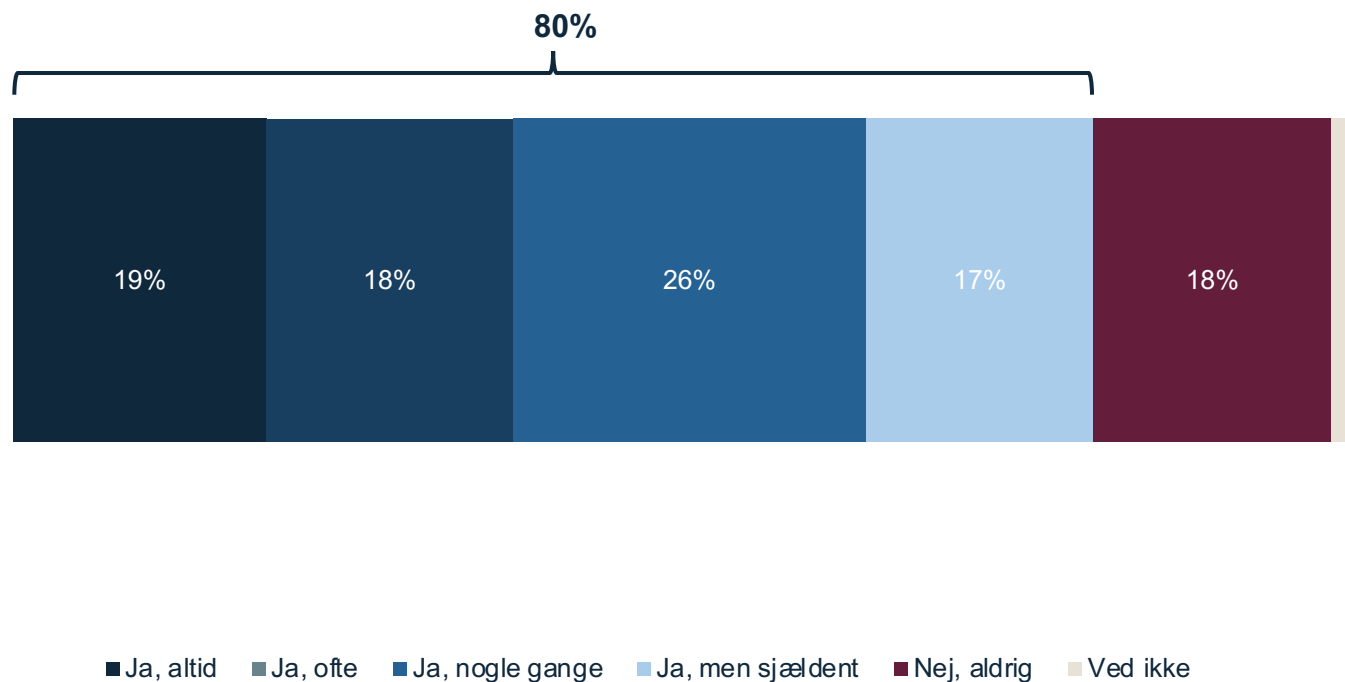
af de studerende på videregående uddannelser **gør brug af digitale studiebooks** altid, ofte, nogle gange eller sjældent.

18%

angiver, at de **aldrig bruger studiebooks**.

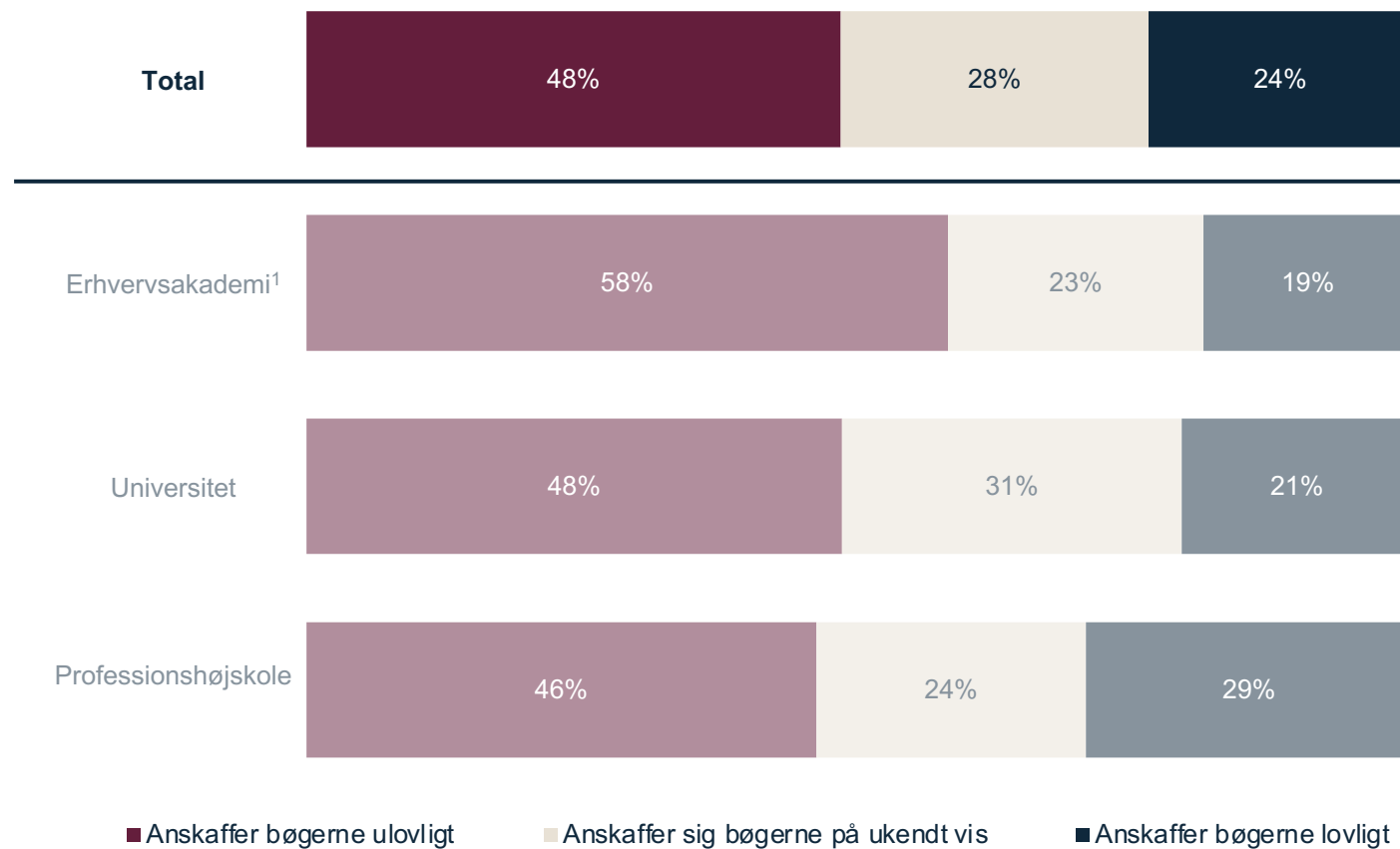
Bruger du digitale studiebooks?

2.2 Omfanget af ulovlige delinger

Knap halvdelen af alle studerende har anskaffet studiebøger ulovligt

Metoder til anskaffelse af digitale bøger til studiebrug

48%

af de studerende på videregående uddannelser anskaffer digitale studiebøger ulovligt.

58%

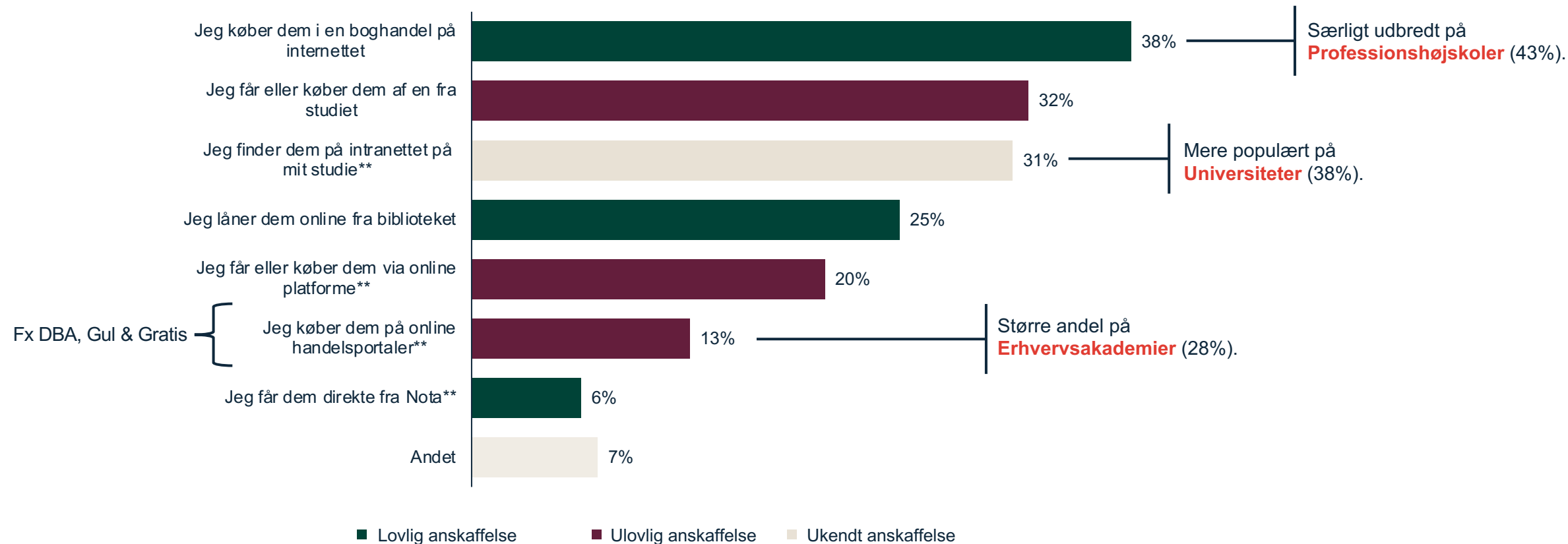
af de studerende på Erhvervsakademierne anskaffer bøgerne ulovligt

1. Lav base for Erhvervsakademi. Resultaterne skal derfor læses med forbehold for usikkerhed
2. 2022: n (Total) = 616, n (Erhvervsakademi) = 57, n (Professionshøjskole) = 147, n (Universitet) = 377
3. NB: Spørgsmålet er kun stillet til brugere af digitale studiebøger

Anskaffelsen af digitale studiebøger foregår typisk via en internetboghandel

Når du anskaffer dig digitale bøger til studiebrug, hvordan foregår det så typisk?

NB: Af hensyn til tabellens læsevenlighed er svaroptioner markeret med ** forkortet.

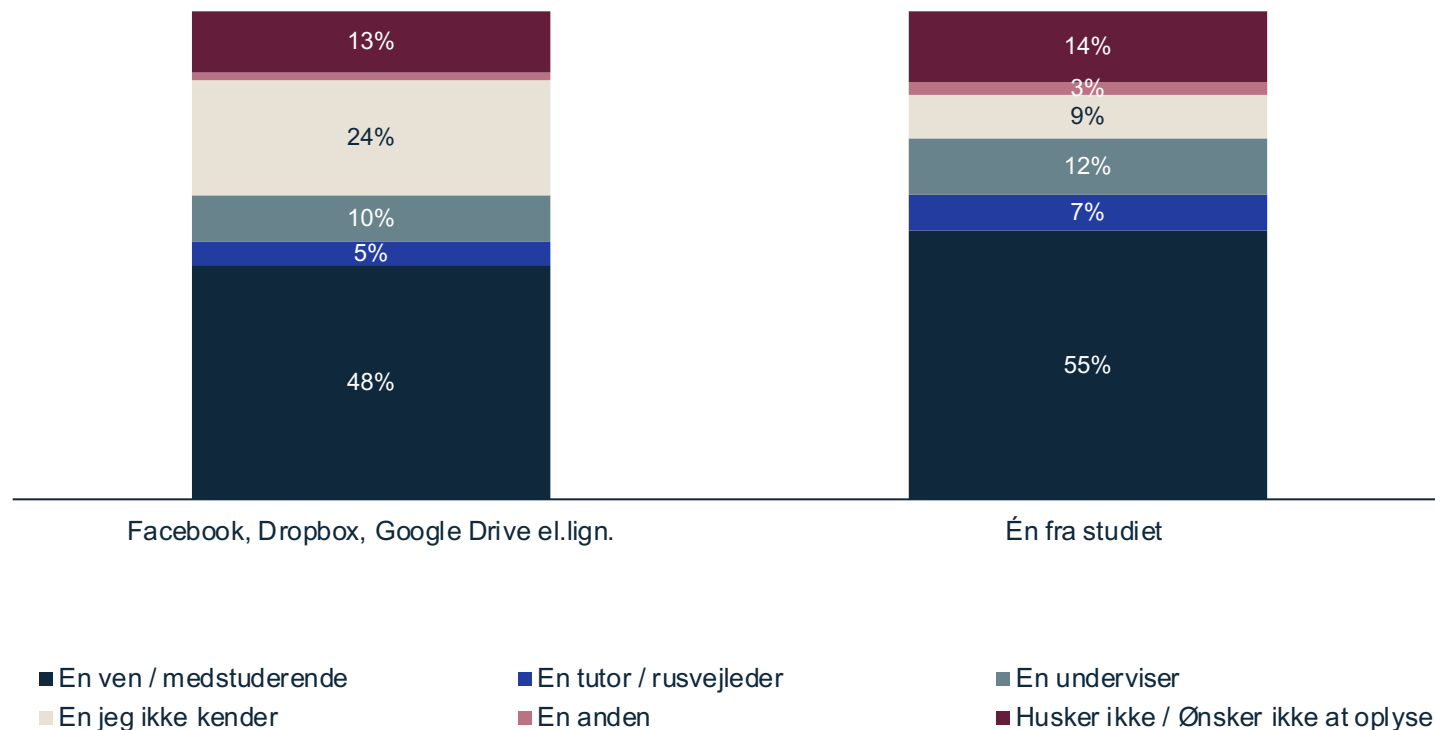
1. n (2022) = 616

2. NB: Spørgsmålet er kun stillet til brugere af digitale studiebøger

3. Andet-kategori: Bl.a. Studybox og medfølgende e-nøgler i fysiske bøger

Ulovlige anskaffelser af digitale studiebooks sker overvejende i det nære miljø på studiet

Sidst du benyttede dig af følgende metoder til at anskaffe en digital studiebog, hvem modtog du da bogen af?

48%

af brugerne, der har modtaget deres seneste digitale studiebog på online platforme, har fået bogen af en **ven eller medstuderende**

55%

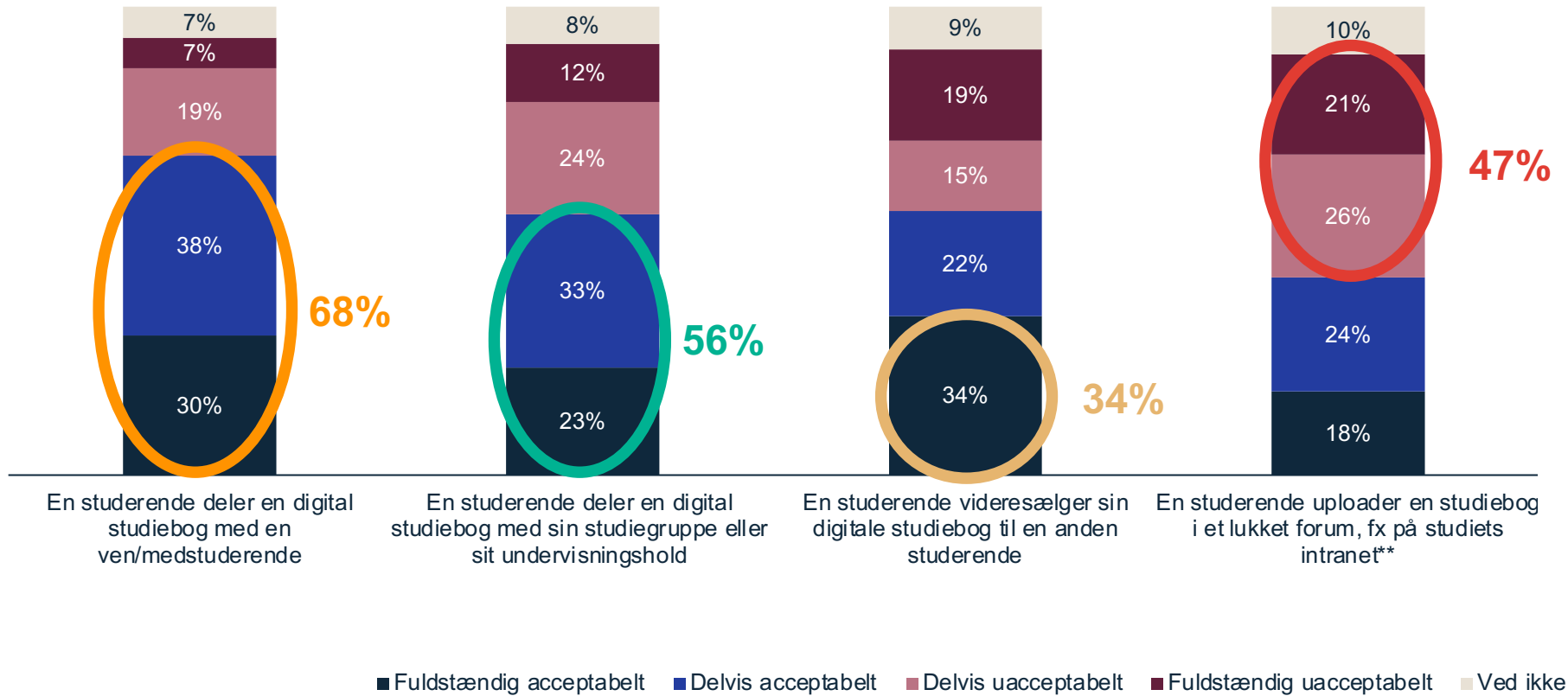
af brugerne, der har modtaget deres seneste digitale studiebog af en fra studiet, har fået dem af en **ven eller medstuderende**

1. NB: Spørgsmålet er kun stillet til brugere af digitale studiebooks, der angiver at have anskaffet sig mindst én digital studiebog på ulovlig vis.
2. 2022: n (Brugere af digitale studiebooks anskaffet via: (Facebook, Dropbox, Google Drive el.lign. =125), (én fra studie =197), (Intranet på studie =80)
3. Ingen væsentlige forskelle på tværs ad uddannelsesstype: venner, medstuderende og undervisere er generelt de hyppigste afsendere af digitale studiebooks

2.3 Holdningen til ulovlige delinger blandt studerende

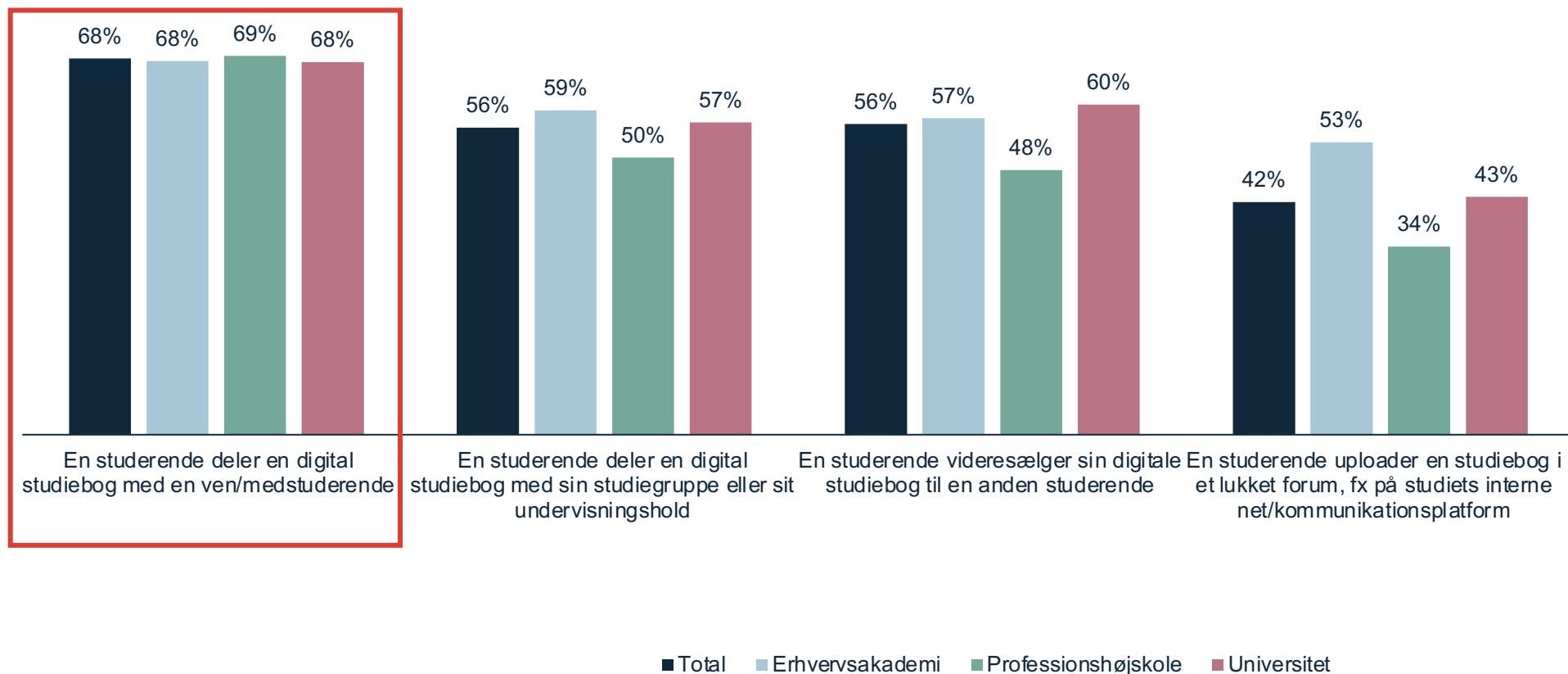
Et flertal anser det for acceptabelt at foretage de fleste typer af ulovlige delinger

For hver handling bedes du tage stilling til, hvorvidt du vurderer handlingen som acceptabel eller uacceptabel*

1. Fulde spørgsmålsformulering: Nedenfor er der beskrevet en række forskellige handlinger, som alle omhandler delinger af digitale studiebøger. For hver handling bedes du tage stilling til, hvorvidt du vurderer handlingen som acceptabel eller uacceptabel.
2. n (2022) = 748

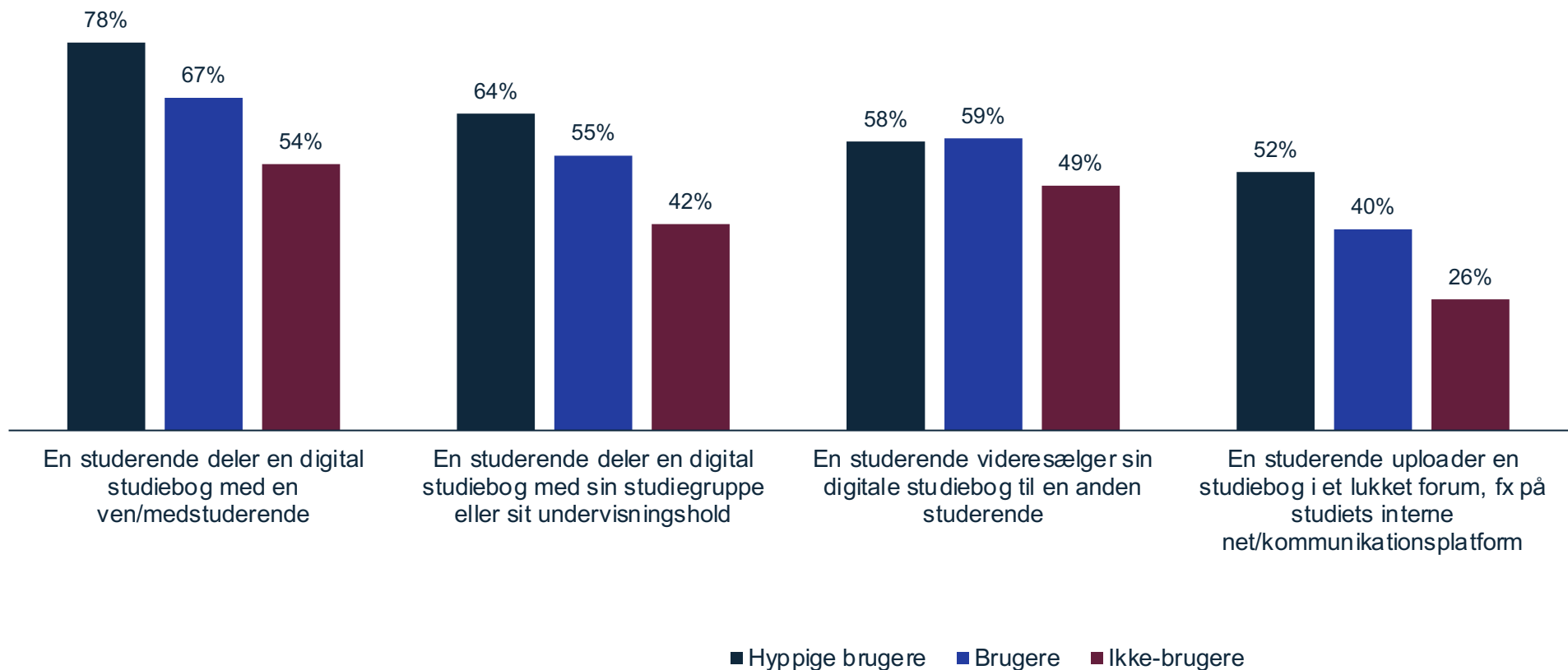
Den mest acceptable delingsform på tværs af uddannelser er mellem venner og medstuderende

1. % angiver andelen, der finder handlingen helt eller delvist acceptabelt
2. 2022: n (Total) = 748, n (Erhvervsakademi) = 70, n (Professionshøjskole) = 181, n (Universitet) = 453

Det er de hyppige brugere af digitale studiebooks, der er mest tilbøjelige til at finde de ulovlige delinger acceptable

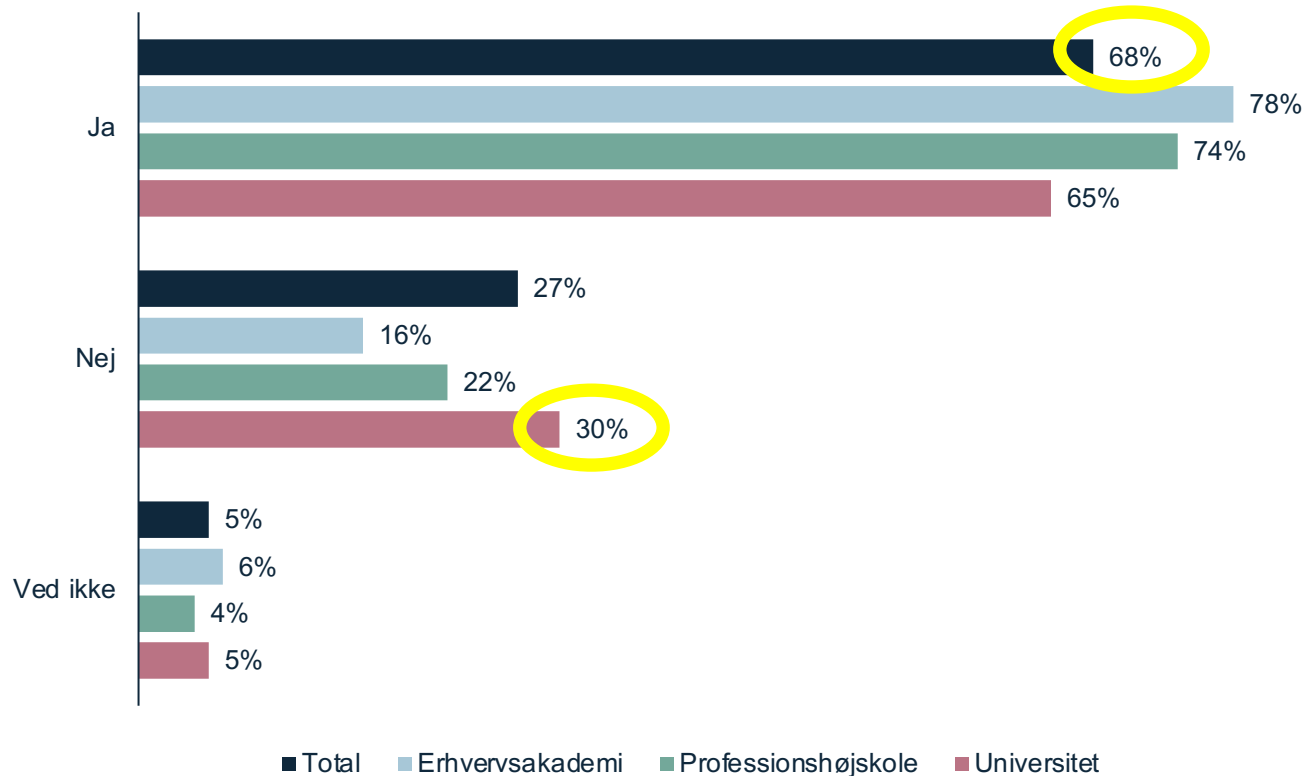
For hver handling bedes du tage stilling til, hvorvidt du vurderer handlingen som acceptabel eller uacceptabel

2.4 Viden og forebyggelse

To ud af tre er vidende om, at salg og deling af digitale bøger er ulovligt – andelen er størst på erhvervsakademierne

Er du vidende om, at salg og deling af digitale bøger er ulovligt, medmindre du har fået lov af rettighedshaveren (forfatter/forlag)?

68%

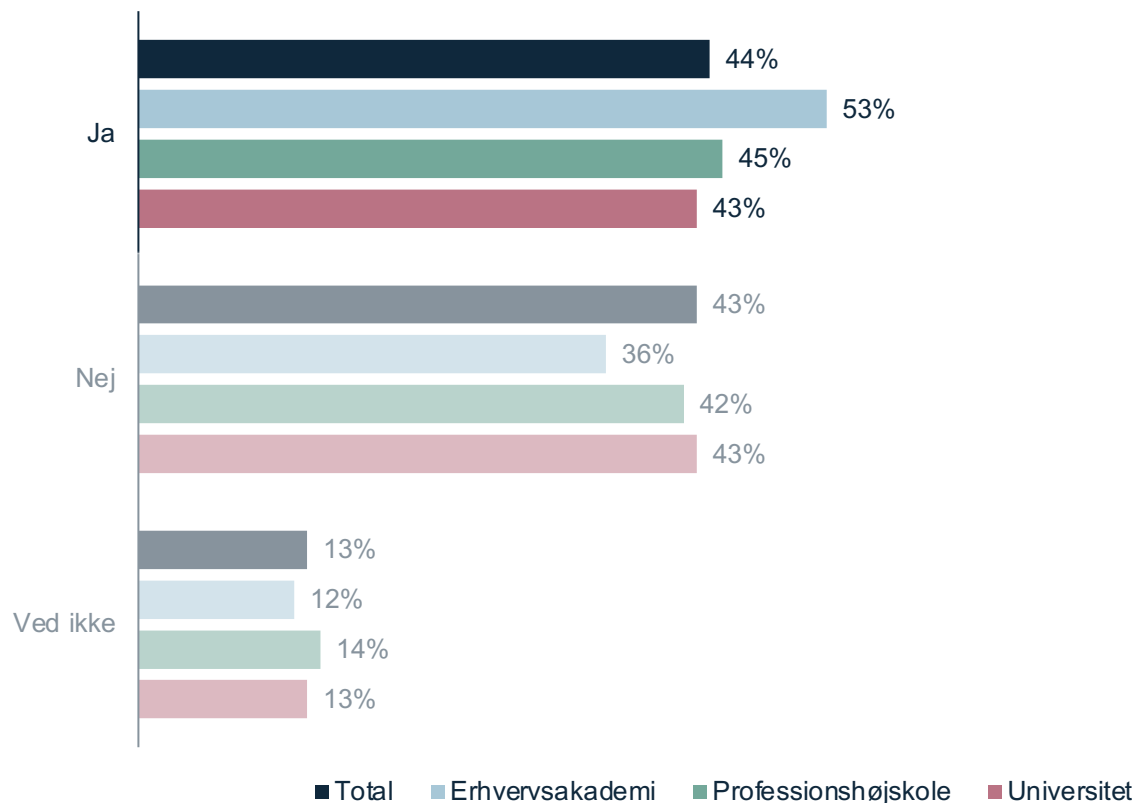
af de studerende på videregående uddannelser er vidende om at det er ulovligt at dele digitale studiebøger.

78%

af de studerende på Erhvervsakademierne ved at det er ulovligt at dele digitale studiebøger

Studerende på erhvervsakademierne har i højere grad modtaget information om regler vedrørende deling af digitale studieböger

Er du på din uddannelsesinstitution blevet informeret om regler vedrørende deling af digitale studieböger?

44%

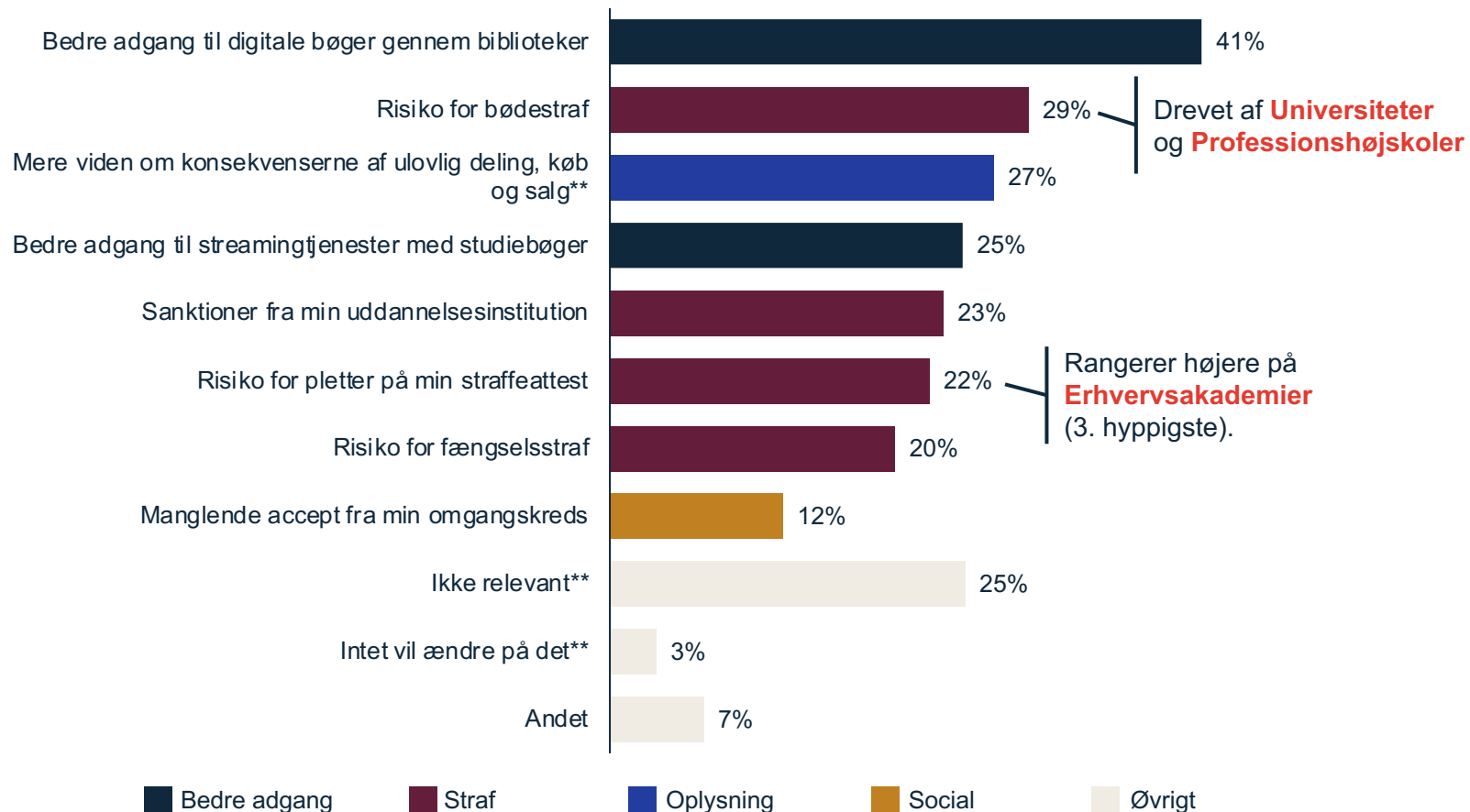
af de studerende på **videregående uddannelser** er blevet informeret om regler vedrørende deling af digitale studieböger.

53%

af de studerende på **erhvervsakademierne** er blevet informeret om regler vedrørende deling af digitale studieböger.

Bedre adgang gennem biblioteker er den vigtigste faktor for at mindske sandsynligheden for ulovlig deling, salg og køb i fremtiden

Hvad kunne mindske sandsynligheden for, at du i fremtiden vil dele, sælge eller købe digitale bøger ulovligt?

41%

nævner **bedre adgang** til digitale bøger gennem biblioteker som en faktor.

29%

angiver risiko for bødestraf som dermed en den mest udbredte type **straf**.

3. Opsummering - hovedkonklusioner

Otte ud af 10 studeredende benytter digitale studieböger – og af disse er det knap halvdelen, der anskaffer sine böger ulovligt

Ulovlige delinger af digitale studieböger fylder stadig meget på de videregående uddannelser, hvor knap halvdelen har skaffet en digital studiebog ulovligt.

Det er fortsat i **det nære studiemiljø, at anskaffelsen af ulovlige digitale studieböger primært sker**, men den lovlige anskaffelsesmetode, online biblioteker, er nu den mest udbredte kilde.

Andelen, der **finder ulovlig deling af studieböger acceptabelt, er meget høj**

Antallet af ulovlige delinger kan nedbringes ved at **mindske accepten blandt studerende markant** eller ved at **påvirke incitamentstrukturen** for ulovlige delinger, f.eks. gennem **nemmere adgang** eller **hårdere straf**.